

שם פרטי:

שם משפחה:

כיתה:

כתיבת עמדה מנומקת ומכתב רשמי

דף עבודה

1 מיינו את המשפטים: עובדה, דעה או השערה?

בכיתה שלנו 32 תלמידים. | החצר שלנו הכי יפה בעיר. | אם נשתול עצים, יהיה יותר צל. |
הספרייה פתוחה עד השעה ארבע. | שיעורי הבית מיותרים. |
בעוד כמה שנים ילמדו בעזרת משקפי מציאות מדומה. |

עובדה	דעה	השערה

מכתב למנהלת*

- לכבוד מנהלת החטיבה, שלום רב.
- הנדון: בקשה להציב ברזיות מים קרים בחצר
- אנו, תלמידי כיתה ז'3, מבקשים להציב בחצר שתי ברזיות של מים קרים.
- בימים חמים התלמידים צמאים מאוד, והברזייה היחידה נמצאת רחוק, ליד אולם הספורט. בכל הפסקה נוצר לידה תור ארוך, ותלמידים רבים מוותרים על השתייה.
- נוסף על כך, ברזייה בחצר תעזור לצמצם את השימוש בבקבוקי פלסטיק. בבית ספר סמוך הציבו ברזיות כאלה בשנה שעברה, וכמות הבקבוקים בפחים קטנה מאוד.
- לכן אנו מבקשים לשקול את הצבת הברזיות עוד לפני הקיץ. נשמח לעזור בבחירת המקום.
- בברכה, נציגי כיתה ז'3

* נכתב על ידי לימור קדמי, 2019.

3 קראו את «מכתב למנהלת». ליד כל משפט כתבו מה תפקידו: נדון, טענה, נימוק, הצדקה או סגיר.

- א. הנדון: בקשה להציב ברזיות מים קרים בחצר
- ב. אנו מבקשים להציב בחצר שתי ברזיות של מים קרים.
- ג. ברזייה בחצר תעזור לצמצם את השימוש בבקבוקי פלסטיק.
- ד. בבית ספר סמוך הציבו ברזיות כאלה, וכמות הבקבוקים בפחים קטנה מאוד.
- ה. לכן אנו מבקשים לשקול את הצבת הברזיות עוד לפני הקיץ.

4

ב

2

5

6

ב

7

ב

2

7

8

ע

9

כתבו דוא"ל רשמי קצר לספרנית העירונית ובקשו ממנה לבקר בכיתה ולספר על ספרים חדשים לבני נוער.

הקפידו על נושא ההודעה, פנייה, בקשה ממוקדת, ברכה וחתומה.

10

כתבו לכל נמען איזה משלב מתאים, ופתיחה מתאימה.

נמען	משלב	פתיחה
חבר מהכיתה		
מנהלת בית הספר		
עובד העירייה		

11

השלימו את חלק הטיועון החסר מן המחסן.

טענה | נימוק | הצדקה | סגיר

- א. «לדעתי צריך להוסיף ספסלים בחצר» – זו ה _____ .
- ב. «תלמידים רבים יושבים על הרצפה בהפסקה» – זה ה _____ .
- ג. «למשל, בהפסקה הגדולה ספרתי עשרים תלמידים שישבו על המדרגות» – זו ה _____ .
- ד. «לכן אני מבקש להציב ספסלים עוד החודש» – זה ה _____ .

12

כתבו נימוק נגדי אחד לטענה «צריך לבטל את שיעורי הבית», והשיבו עליו במשפט אחד.

תשובות – כתיבת עמדה מנומקת ומכתב רשמי

1 מיינו את המשפטים: עובדה, דעה או השערה?

עובדה	דעה	השערה
בכיתה שלנו 32 תלמידים. הספרייה פתוחה עד השעה ארבע.	החצר שלנו הכי יפה בעיר. שיעורי הבית מיותרים.	אם נשתול עצים, יהיה יותר צל. שנים ילמדו בעזרת משקפי מציאות מדומה.

3 קראו את «מכתב למנהלת». ליד כל משפט כתבו מה תפקידו: נדון, טענה, נימוק, הצדקה או סגיר.

- א. הנדון: בקשה להציב ברזיות מים קרים בחצר ← **נדון**
ב. אנו מבקשים להציב בחצר שתי ברזיות של מים קרים. ← **טענה**
ג. ברזייה בחצר תעזור לצמצם את השימוש בבקבוקי פלסטיק. ← **נימוק**
ד. בבית ספר סמוך הציבו ברזיות כאלה, וכמות הבקבוקים בפחים קטנה מאוד. ← **הצדקה**
ה. לכן אנו מבקשים לשקול את הצבת הברזיות עוד לפני הקיץ. ← **סגיר**

4 שאלות על «מכתב למנהלת».

- א. מיהו הנמען של המכתב?
○ תלמידי הכיתה ● **מנהלת החטיבה** ○ ועד ההורים
ב. מה מטרת המכתב?
○ למסור מידע על אולם הספורט ● **לשכנע ולבקש שינוי** ○ לספר סיפור מצחיק
ג. איזה משלב מתאים למכתב?
● **לשון רשמית ומכבדת** ○ סלנג של חברים ○ לשון של שיר

5 השלימו לכל נימוק הצדקה – דוגמה או עובדה שמחזקת אותו.

טענה: כדאי לקיים יום ספורט פעם בחודש	הצדקה
נימוק 1: פעילות גופנית משפרת את הריכוז.	למשל: אחרי שיעור חינוך גופני קל לנו יותר להתרכז בשיעור הבא.
נימוק 2: יום ספורט מגבש את הכיתה.	למשל: במשחקי קבוצה כולם עובדים יחד ומעודדים זה את זה.

6 נסחו שורת «הנדון» קצרה ומדויקת לכל מכתב.

- א. מכתב לרכזת השכבה שמבקש לדחות את מבחן החשבון: הנדון: **בקשה לדחות את מבחן החשבון**.
ב. מכתב לעירייה על פנס רחוב שבור ליד בית הספר: הנדון: **תיקון פנס רחוב שבור ליד בית הספר**.

7 נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים.

א. בפתיח כדאי להציג כבר את העמדה. **נכון**

ב. דעה אפשר תמיד להוכיח. **לא נכון** – עובדה אפשר להוכיח; דעה היא מה שמישהו חושב

ג. במכתב רשמי למנהלת אפשר לכתוב בסלנג. **לא נכון** – כותבים בלשון רשמית ומכבדת

ד. נימוק בלי הצדקה הוא נימוק חלש. **נכון**

8 כתבו עמדה מנומקת (כ־150 מילים): «האם כדאי שכל תלמיד בחטיבה יתנדב שעה בשבוע?». כתבו פתיח עם טענה ברורה, שני נימוקים עם הצדקה לכל אחד, וסגיר.

תשובה אפשרית: מחוון: פתיח וטענה ברורה (3); שני נימוקים שונים (4); הצדקה לכל נימוק – דוגמה או עובדה (4); סגיר שחוזר לטענה (2); מילות קישור מתאימות (2); לשון, כתיב ופיסוק (3).

9 כתבו דוא"ל רשמי קצר לספרנית העירונית ובקשו ממנה לבקר בכיתה ולספר על ספרים חדשים לבני נוער. הקפידו על נושא ההודעה, פנייה, בקשה ממוקדת, ברכה וחתומה.

תשובה אפשרית: דוגמה: נושא: הזמנה לביקור בכיתה ז'2. לכבוד הספרנית, שלום רב. אנו תלמידי כיתה ז'2 ונשמח אם תבקרי אצלנו ותספרי על ספרים חדשים לבני נוער. נוח לנו בימי שלישי בשעה עשר. תודה מראש, בברכה, נציגי הכיתה.

10 כתבו לכל נמען איזה משלב מתאים, ופתיחה מתאימה.

נמען	משלב	פתיחה
חבר מהכיתה	יומיומי	היי, מה נשמע?
מנהלת בית הספר	רשמי	לכבוד המנהלת, שלום רב
עובד העירייה	רשמי	לכבוד מחלקת התברואה, שלום רב

11 השלימו את חלק הטיעון החסר מן המחסן.

א. «לדעתי צריך להוסיף ספסלים בחצר» – זו ה**טענה**.

ב. «תלמידים רבים יושבים על הרצפה בהפסקה» – זה ה**נימוק**.

ג. «למשל, בהפסקה הגדולה ספרתי עשרים תלמידים שישבו על המדרגות» – זו ה**צדקה**.

ד. «לכן אני מבקש להציב ספסלים עוד החודש» – זה ה**סגיר**.

12 כתבו נימוק נגדי אחד לטענה «צריך לבטל את שיעורי הבית», והשיבו עליו במשפט אחד.

תשובה אפשרית: נימוק נגדי: שיעורי בית עוזרים לתרגל את החומר. תשובה: אפשר לתרגל גם בשיעור עצמו, בזמן שהמורה זמין לעזור.